

Тем, что эта книга дошла до Вас, мы обязаны в первую очередь библиотекарям, которые долгие годы бережно хранили её. Сотрудники Google оцифровали её в рамках проекта, цель которого – сделать книги со всего мира доступными через Интернет.

Эта книга находится в общественном достоянии. В общих чертах, юридически, книга передаётся в общественное достояние, когда истекает срок действия имущественных авторских прав на неё, а также если правообладатель сам передал её в общественное достояние или не заявил на неё авторских прав. Такие книги – это ключ к прошлому, к сокровищам нашей истории и культуры, и к знаниям, которые зачастую нигде больше не найдёшь.

В этой цифровой копии мы оставили без изменений все рукописные пометки, которые были в оригинальном издании. Пускай они будут напоминанием о всех тех руках, через которые прошла эта книга – автора, издателя, библиотекаря и предыдущих читателей – чтобы наконец попасть в Ваши.

Правила пользования

Мы гордимся нашим сотрудничеством с библиотеками, в рамках которого мы оцифровываем книги в общественном достоянии и делаем их доступными для всех. Эти книги принадлежат всему человечеству, а мы – лишь их хранители. Тем не менее, оцифровка книг и поддержка этого проекта стоят немало, и поэтому, чтобы и в дальнейшем предоставлять этот ресурс, мы предприняли некоторые меры, чтобы предотвратить коммерческое использование этих книг. Одна из них – это технические ограничения на автоматические запросы.

Мы также просим Вас:

- **Не использовать файлы в коммерческих целях.** Мы разработали программу Поиска по книгам Google для всех пользователей, поэтому, пожалуйста, используйте эти файлы только в личных, некоммерческих целях.
- **Не отправлять автоматические запросы.** Не отправляйте в систему Google автоматические запросы любого рода. Если Вам требуется доступ к большим объёмам текстов для исследований в области машинного перевода, оптического распознавания текста, или в других похожих целях, свяжитесь с нами. Для этих целей мы настоятельно рекомендуем использовать исключительно материалы в общественном достоянии.
- **Не удалять логотипы и другие атрибуты Google из файлов.** Изображения в каждом файле помечены логотипами Google для того, чтобы рассказать читателям о нашем проекте и помочь им найти дополнительные материалы. Не удаляйте их.
- **Соблюдать законы Вашей и других стран.** В конечном итоге, именно Вы несёте полную ответственность за Ваши действия – поэтому, пожалуйста, убедитесь, что Вы не нарушаете соответствующие законы Вашей или других стран. Имейте в виду, что даже если книга более не находится под защитой авторских прав в США, то это ещё совсем не значит, что её можно распространять в других странах. К сожалению, законодательство в сфере интеллектуальной собственности очень разнообразно, и не существует универсального способа определить, как разрешено использовать книгу в конкретной стране. Не рассчитывайте на то, что если книга появилась в поиске по книгам Google, то её можно использовать где и как угодно. Наказание за нарушение авторских прав может оказаться очень серьёзным.

О программе

Наша миссия – организовать информацию во всём мире и сделать её доступной и полезной для всех. Поиск по книгам Google помогает пользователям найти книги со всего света, а авторам и издателям – новых читателей. Чтобы произвести поиск по этой книге в полнотекстовом режиме, откройте страницу <http://books.google.com>.

5061

7

16

HD WIDENER

HW RJ9Z A

ВАЖНО

II

ПРИВАТЪН

Леска Борозковскаго

1925
3577

БИБЛИОТЕКА
И. И. СРЪВНАКОВСКАГО
1880

ИЗДАНИЕ

ВЪ УНИВЕРСИТЕТСКОЙ ТИПОГРАФИИ.
1852.

**HARVARD
COLLEGE
LIBRARY**

XXIV Кор

а. 326

Сибирь

Б А М Р М

И

П Р И Б А Ю Т К И

Левка Боровыковського.

БИБЛИОТЕКА
 И. И. СРЕЗНЕВСКАГО
 М ————— 1880 г.

1925
3577

К И Е В Ъ .

Въ Университетской Типографіи.

1852.

19

БАЙКИ И ПРИВАЮТКИ.

ВАЖНИ

И

П Р И Б А Ю Т К И

XXIV. 9

ЛЕВКА БОРОБЕНКОВСКОГО.

а. 326

БИБЛИОТЕКА
И. И. СРЕЗНЕВСКАГО
№ 1880 г.

1925
3557

ДОС

КНЕВЪ.

ВЪ УНИВЕРСИТЕТСКОЙ ТИПОГРАФИИ.

1852.

Slav 5061. 7. 16

V

ВОРОВУКОВС'КІ

„ВАІКУ І ПРИБАЇЦТКУ“

ПЕЧАТАТЬ ДОЗВОЛЯЕТСЯ,

съ тѣмъ; чтобы по отпечатаніи представлено было въ

Ценсурный Комитетъ узаконенное число экземпляровъ.

Кіевъ, 1852 года, Ноября 1 дня.

Ценсоръ Д. Мацкевичъ.

64 * 2

ПРЕДИСЛОВІЕ.

Въ наше время, съ успѣхами просвѣщенія въ нашемъ отечествѣ, усиливается и распространяется любовь и соревнованіе преимущественно къ изученію своего отечественнаго, народнаго, Русскаго. Такое направленіе современной учености совершенно правильно, или сообразно съ естественною потребностію народнаго самопознанія: наука народной жизни можетъ быть и должна быть создана самимъ народомъ. Языкъ и словесность, существенная часть народнаго существа, его

бытія и жизни, а слѣдовательно существенная часть и народной науки, дѣлаются предметомъ изученія въ своемъ обширномъ объемѣ, въ разнообразномъ употребленіи, въ различныхъ нарѣчіяхъ, въ разное время существованія. Уже извѣстно всѣмъ образованнымъ людямъ, что достойны вниманія, сохраненія, изслѣдованія — не только творенія великихъ писателей, не только языкъ высшаго, образованнѣйшаго народнаго сословія, — но и всякое старинное и областное слово и выраженіе, всякій особенный народный говоръ, а тѣмъ болѣе нарѣчія какъ великорусское и малорусское, съ незапамятныхъ вѣковъ употребляемая милліонами народа. Ежели областное употребленіе слова, его древняя буква не рѣдко служитъ къ объясненію исторіи языка, въ извѣстную его эпоху; то что сказать объ этихъ богатыхъ, живыхъ, цвѣту-

щихъ отрасляхъ великаго Русскаго языка, широко раскинувшаго свои разнообразныя вѣтви?

Теперь уже странно смѣшивать языкъ литературный, господствующій, вообще Русскій, съ какимъ-нибудь изъ народныхъ нарѣчій, — или рассуждать о томъ, должно ли писать на областномъ нарѣчій, — или не понимать, что все хорошо кстати, на своемъ мѣстѣ, и не можетъ замѣнить одно другаго, какъ не можетъ быть одной для всѣхъ одежды, какъ не можетъ быть цвѣтка безъ листьевъ, а листьевъ безъ корней. Теперь уже вѣдько кто можетъ думать, что люди, написавшіе что-нибудь удачно на какомъ-нибудь народномъ нарѣчій, принесли бы больше пользы для литературы, если бы писали на литературномъ языкѣ. Число такихъ людей всегда велико, и потому сочиненія ихъ особенно полезны для изученія народнаго языка и для

народнаго чтенія. При томъ, кто и чѣмъ докажетъ, что можно лучше писать не по собственному призванію, а по чужому совѣту, по мнѣнію и наставленію того, кто, можетъ быть, не зная народнаго языка, также мало способенъ писать и на языкѣ литературномъ? Развитие частей не вредитъ жизни и красѣ цѣлаго, составляя напротивъ того условіе его совершенства; такъ и развитіе отдѣльныхъ отраслей языка служитъ къ общему его богатству и совершенству.

Приведемъ мнѣнія просвѣщенныхъ людей о важности изученія народныхъ нарѣчій. Русское Географическое Общество признаетъ драгоценнымъ матеріаломъ для трудовъ своихъ: народныя сказки, байки, побасѣнки, пѣсни, преданія, народные обычаи, повѣрья, суевѣрія, примѣты, пословицы, поговорки, скороговорки, присловія, изрѣченія, загадки, сло-

вари простонароднаго языка и мѣстныхъ нарѣчій, съ показаніемъ употребительнаго ударенія и примѣровъ въ складѣ рѣчи, произношенія и географическаго распространенія разныхъ нарѣчій, небольшія рассказы, или разговоры изъ каждаго мѣста, написанные точно такимъ языкомъ, какъ говоритъ народъ въ томъ мѣстѣ, и съ такимъ именно правописаніемъ, какъ народъ каждое слово произноситъ (См. циркуляръ 1847 года). Въ извѣстіяхъ Императорской Академіи наукъ по Отдѣленію Русскаго языка и словесности (См. Т. I. Прибавленія: Памятники и образцы народнаго языка и словесности) напечатана отчетливо и подробно составленная программа для собиранія образцевъ народнаго языка и словесности, а именно образцевъ мѣстныхъ нарѣчій, образцевъ народной словесности, образцевъ мѣстной словесности письменной.

Хорошія сочиненія на языкѣ народномъ, кромѣ пользы для простаго народа, которому вполне понятенъ только его собственный способъ выраженія, кромѣ необходимости ихъ для изображенія народа его же собственной рѣчью, въ которой выражается народная особенность, ничѣмъ непередаваемая на другомъ языкѣ, — также чрезвычайно важны для познанія народныхъ нарѣчій, которыя только отчасти заключаются въ памятникахъ простонародной словесности, и еще менѣе въ сочиненіяхъ безъ особеннаго достоинства, написанныхъ съ цѣлью служить только образцами нарѣчій. Хотя нельзя отвергать пользы и такихъ сочиненій; но собственно богатство и сила языка появляются въ рѣчи только съ силою мысли и чувства, изъ глубины душевной. Хорошихъ сочиненій на языкѣ народномъ не можетъ быть слишкомъ много, потому что только немногимъ

изъ писателей языкъ народный извѣстенъ в такой степени, чтобы они могли владѣть имъ, а грамотные люди изъ простаго народа мѣнѣе всего способны писать просто, будучи гораздо способнѣе составлять совершенно особенный, искусственный, смѣшанный языкъ, нежели выражаться на томъ, который употребляли до обученія грамотѣ.

Что касается до правописанія въ народныхъ нарѣчїяхъ, то оно не такъ легко, какъ можетъ казаться съ перваго взгляда; оттого разногласіе попытокъ въ этомъ дѣлѣ. Иѣсь звуки обозначаются русскими буквами по произношенію ихъ въ азбукѣ, но не въ словахъ (извѣстно, что одни и тѣже буквы въ словахъ неодинаково произносятся). Приѣсь е должно произносить твердо, какъ э; ѣя мягкаго (йэ, или ъэ) принять знакъ е. ѣя Малороссійскаго ѣ, нѣсколько отличаю-

шагося отъ ы Великорусскаго, принять знаи
 и. Гг произносится какъ Латинскоё Н
 Знакъ ъ не употребляется, потому, ч
 его также легко подразумѣвать при буква
 въ концѣ словъ, какъ обыкновенно подраз
 мѣваемъ его при тѣхъ же буквахъ въ ср
 динѣ словъ, когда нѣтъ при нихъ знака
 Въ началѣ словъ и произносится какъ йи

МТЛ.

БАЙКУ Й ПРБАЮТКУ.

ДО ДИТЕЙ.

Гей, дити — мотилята!
А годи вам цяцьками грать,
Мняч битъ, метелуки ганяць:
Я байку роскажу — послушайте, хлопьята!

* * *

На якого ви ката
Съ книжками носитесь въ руках?
Сидайте — лишень на лавках:
Я байку роскажу — послушайте, хлопьята!

* * *

Весели небожата!
Чи не обридло бигать вам
И по горам, и по долам? —
Я байку роскажу — послушайте, хлопьята!

1*

МОЯ БАЙКА.

Моя байка
 Ни бійка, ни лайка:
 Нехай ніхто на себе не приймає;
 А всяк на ує собі мотає—
 Хто усе має...

ДО ДРЮКАРЯ.

Дрюкарю! не дримай: де треба, точку став,
 Щоб мокрим нас рядом злий критик не напав:
 Бо в й таки: не найде тóлку — буде тихо;
 Не найде-ж точки — дихо!

НАЩО ПИСАТЬ.

що писати байки, даремне драти рот?

Який чыта их чорт?..

хоть би хто й читав: кому читать их мило?..

Ішу, бо вчивсь писати; кричу — ниніащо, так! —

Нехай хоть буде знати всяк,

в мене є перо, бумага и чернило.

БАЙКУ ТА ДЯК И ПЕТРУСЬ.

ДЯК.

ую! конь байки, — з байками не здобруеш! —

свій стих, — а то субитки покоштуеш!

ПЕТРУСЬ.

Який з байок тих прок, панбче? —
 А байка всякого, хто прочитати схоче,
 И поскубе, и залоскоче.

БАЙКА.

Був лид, що не ворчав, не лаявсь, не сварився;
 Був парубок, що жив розумно, не дровичся;
 Був швець, що цилій вик горилки в рот не брав, —
 Крапець, що краивши остаточкив не крав;
 Був крамарь, що не вмив аршинцем обмиряти, —
 Скупий, що бидним рад у нужди ратувати...

* * *

» Хиба-ж неправда се? « кричить сусид, як чайка.
 — Все правда... а нехай се буде наша байка.

БАГАТИЙ, БИДНИЙ.

У Прокопа обид, у Прокопа христину,
 У Прокопа бенкет, весилья, именини:
 За-те-ж у Прокопа куми и побратими,
 И всякий Прокопови сват,
 И всякий Прокопови брат,
 За Прокопа усякий рад
 И в воду, и в огонь скакать!...

Аж глядь —

У Прокопа пожар, все в Прокопа згоріло,
 Насилу винис сам з огню з душею тило!..

Що-ж: ридни та куми

В пожежи помогли?

Не дуже: рідичи його й не признавали —

До Прокопа й стежки в бурьян позаростали!

* * *

Недаром люди гомонять:

Поки богат,

То поти й сват.

1**

ЩУКА Й ПЛИТОЧКА.

Край річки, ставши на плотину,
Рибалка удочку закинув,
Наткнувши на гачок
Чималий червячок.

Маленька Плиточка кризь-сльозы жалкувала,
Що из гачка,
За малим ростом, червячка,
Бидняжка, не достала.

Де Щука ни возмись — хвать зразу червячок!
Рибалка нею борщ затовк.

* * *

Пропала щука, бо великою була;
А Плиточка жива — бо Плиточка малà.

СКАРБ.

Луци явився скарб — Лука к ньому з мишками, —
Земли не чує пид ногами!

Вже въ голови снує купить село!...
 третій день, пидвередившись пятаками,
 Умер Лука — Луки як не було!

* * *

Ми думаємо вики жить;
 А смерть стоить
 Не за горами — за плечами.

МЕТЕЛИК.

Загруз з волами виз. Втомившися, воли
 В багни лягли,
 Втомивши й мужика — небога.
 На вóзу сидячи, Метелик розсудив,
 Що вин з снопами виз в болоти погрузив —
 Изнявся й полетив, сказавши: » идьте з Богом! «

МОЙ КУМУ.

Кумà моя в шинек сала носила,
 А кумови борщик без сала все варила.
 » Уп'ять бев сала борщ! « Куми раз крикнув Кум;
 А Кумови Кумà на глум:
 » Та сало
 Вид холоду — ростало. «
 — Хиба! — сказав мій Кум.

* * *

Хто-ж чув, щоб с холоду та сало роставало?!
 Як схочеться куми, видійме в кума ум.

ГОЛОВА.

У Йванив огород понадилась корова
 Петрова.

Иван, подумавши, у хлив іи загнав,
Убив и обидрав,

А шкуру — Голови подаровав.

Петро та Голови позóв подав на Йвана
Буяна:

А Голова тер лоб, подумав, и ришив:

• Петрови в другий раз корови не пускати
(Коли-то буде другу мати)

Иванив двир топтати;

А за труди, що Йван корову облупив,

Петро щоб гроши заплатив. •

* * *

Крий — Боже в нашому сели

Такому буту Голови!

ОВЕЧКА.

Побачивши, що вовк старий в барули здох,

Овечка з бараном удвох

Прийшли — и ну ногами тусувати,

За те, що заживо ихъ часто мав лякати.

Нехай хоть мертвий буде знати,
 Драчун проклятий,
 Що й Овечки вовкàм не люблять испускати.

* * *

Не вовка, а овець тут треба жалкувати!

ОБУНЯКУ.

Прохала Злидниха в сусида бурякив.
 Дали їй: Злидниха нис звисла вид грусти.
 • Чого-ж? • — Не поняли їи обунякив:
 Просила Злидниха вь сусида бурякив,
 А треба дать було — капусти.

СВАРА.

Нечипир з Хиврею йшли в город, на базарь.
 Нечипир сам собі сказав:

»Продам я курочку—та молока куплю...«
 —А я у молочко потапцив нароблю!—
 Сказала Хивря тут. Нечипир в щоку лась!

»А зась!

Чужого молока не квась!»

* * *

Ще молоко й на очих не бувало,
 А в Хиври двох зубив не стало.

СУДИР.

Веселый Сидир оженився

Та й зажурився.

Край гаю сидячи, побачив вин телят—

И скачуть, и шалять,

Та й каже: добре ви, телята, розходились—

Запевно ще ви не женились;

А вас щоб присмирить—

Женить.

МАКСИМ.

Максим » Бог дасть « не раз під вікнами чував;
 Бог дав Максимови — Максим багатий став —
 Бог скарб Максимови послав;
 И ти, хто Максимця не раз з двора зганяли —
 Максимових собак ласкали.

КЛИМ.

Клим п'є, шутить, танцює, грає;
 Казок и приказок говóрить — не вгаває,
 Ни втóми Клим, ни сну не знає;
 Без Кліма беседа — без чорта купинà;
 Весілья — Клим мій там, — Клим бенкет носом знає;
 А дило — Клим як чорт вид ладану втикає.

ГУСИ.

Гусей у кучу закидали;
 А Гуси з радости сичали й ктелкотали:
 «Насилу, кажуть, нас взялися шанувать,
 И вдóволь годувать!»
 Підгодувавши ихъ чи дви, чи три недилл—
 Поризали й поили.

СВІЙ ДІМ—СВОЯ ВОЛЯ.

Хомиха чоловіка била;
 Не на-диго-ж Жому Хомиха вчила!
 Хома Постил

Вид жинки заховавсь — під пил,
 И в-три-погибели звернувшись, трусився,
 И плакав, и просився...

Хомиха з рогачем присикалась: « вилазь!
 Вилазь, личино зла!.. » Хома в куточку бгавсь,
 И, плачучи, озвався:

» Не видзу! — тобі я потурати годи:
 Я господин в своїй господи! «

ЛУСИЦЯ Й ВЕДМИДЬ.

Поснидавши вивцю, Ведмидь ростанцювавсь;
 За танци Ведмеда Лусиця росхвалила.

» Эй, кумо, хвалючи си танци — согришила «

Сиркò Лусици обизвався.

» Не в танцах сила

(Тоди Лусиця говорила):

Не танци я його, — а лапища хвалила. «

ДАРЕМНА ПРАЦЯ.

Щоб азбуки не вчить, Івась іи порвав;
 Що бридкий, дзеркало в шматки пошматував;
 А рота у людей ничим не зупинив:
 Сам не оглух — других не онимив.

ОХОТНИК.

Охотник уточку підстрѣлив в пист весною:
 Що-ж з нѣй? Исти — грѣх, дай подождать,
 Щоб розговитись дичиною!
 Диждав — и розговивсь? — ни: утку взяв робак!

* * *

Оттак!

На що-ж стрелять було весною?

ПАНИ.

Розбились дзигери, проклята стрелка стала,
 А Пани, дивлячись, не пла й не стала
 (Пани-ж все роблять по часах).

Нема неправи в дзигарях...

» А Пани-ж? « — Пани не дивилась:

Як зголодалась — и наилась;

А після ижи й на кровать,

Та й спать!

ХОМА.

Хома — Патица

Пишов зимою драти лука:

Лубка-ж не обидрав

И лишку запусав.

Дурний Хома (нехай йому легенько кнеться!):
Тоди-б драв лука — як дереться.

ПЬЯНИЙ.

Раз Пьяний Хрим схотив
Перешигнути рив:
Упав, и, хоть не вбився,
А все — каликою протверезився.

* * *

Хрим глупуватий с-сина:
Що-ж? — Пьяному — и море по коліна!

ТРЮХЛЯВУНА.

При місяцю, в-ночи, в болоти заблищало;
Максим уздрив — туда біжить:

2*

То, каже, золото! — Аж зривь —
Трюхляве дерево на купини лежало!

* * *

Чи трохи-ж зóлота на свити так блищить?
»Цсс.. цить!..«

ЛУХТАРЬ.

Росчванився Лухтарь, що ниччю освищав.

Хтось Лухтареви так сказав:

»Як-би не свичечка — то ти-б тоди мовчав.«

КАПШУК И КАЛУТКА.

Начинений напшук шагеми,

С Калутки глузував,

Що в неї з голоду боки позакидало
 (Червонець в ній один лежав).
 На ярмарку Капшук розкашлявсь, пожудав;
 С Калиточка-ж — и краму кували —
 Та грошей всіх не повиїмали.

ПЕРО Й КАЛАМАРЬ.

Каламарь с Пером сердито спорить став:
 то книжечку нову из них сконпонував?..
 чувши, зб — сьмиху хозяен як не вмер:
 гато есть таких Каламарив и Пер!

КЛИМІВ МЛИН.

бочий Климив Млин! — знай-меле й не вгаває!
 Маркив круть та й став; а билше — спочивав.

Спитайтесь-ж Мирошників,
 То й скажуть без обиняків:
 Млин Климов по-пусту бушує;
 А Марків — все село годує.

* * *

Багато Климових на свити єсть Млинів —
 Панів, Купців, Кравців, Учителів.

ЖЕВЖУК.

Коло дівчини Жевжук вився.
 В любови клявся и божився;
 Дівчина вид брехни аж позихала...
 Тут парубок хотів їй поцілувать —
 Аж глядь —
 Давно дівчина спала!

ПИДОРЯ ТА ВИВЦЯ.

Вивця десь в пирьачко вкачалась:
 юря до Вивци присягалась, придралась,
 Що, будимъ, бач, Вивця курей
 И поила и гусей.

* * *

Пидорино тут дилце незаконне:
 Чи вже таки Овечка истъ скромне?

МЕТЕЛУК.

3 гусеници — Метелук став
 Хороший, золотий аж сляв, аж блищав,
 И на других гусениць не дивився...

А ти-б, метелику, не дуже-то гордився,
 Бо ти недавно сам з гусеници вродився.

БУШЛЯ.

Ласуха — Бушля до рибок,
 Стара, підстрелена, крива и одноока,
 Не здужала бродить глибоко
 За рибами в ставок.
 Лукава й здумала: дай, каже, попитаю,
 Та рибок налякаю:
 От, стала говорити до риб: « Вид рибалок
 Я чула, що хотять весь испустить ставок,
 Щоб, не бродивши в воду,
 Забрати всю рибьачу породу. »
 А риби в плач! — давай їм просити,
 Щоб их переносити
 В другий ставок! —
 А Бушля й на руку ковинечка! Таскала
 Дурних рибок — та все глутала!

Помла Бушла всіх,—у горлі рак застряв—
И Бушлю доконав.

ЛУКА.

Злидарь—Лука багат, як Головин кашшук:
Луци йдуть хури риби, соли;
Добра в Луки—повнисиньки комори;
В двори товару—сотни штук...
Лука мій—пан! Лука надувся!—
Надувшись, чхнув—проснувся!

КЛИМ П'ЯНИЙ.

Клим, п'яний як земля, з шинка ишов в витряк,
Та став на улиці и ключ держить в руках;

А Кум, побачивши, озався так до Климя:

Иди в витряк — витряк передь очима!

А Клим йому: « Тривай — млини до мене йдуть —

Пиддиде мій — ось ключь — ззуюю ввидимккнуть! »

КРИЖУН.

• Таки ми витягли! » сказав Кожарь волам ,

Що витягли вони з бугна, з своїми...

* * *

Буває так між ними:

Хто робить — тай мовчить; а вирять — Крикунам

КОРОВЬЯК.

Хвалився будяку, надувшись, Коровьяк,

Що на троянду він походить колючками;

А мій будяк

Сказав Чванькови так:

Не колючками будь похожий, — а квитками.

РИВЧАК І РИЧКА.

Роспинився Ривчак весною в половбдьди,

Сміявсь над Ричкою, що по-тиху текла.

На лито — Ричка все в одній течі поводи;

А в Ривчаку — й земля засхла.

За Ричку я сказав-би Ривчаку дурному:

Хто добре робить — той не хвалиться нікому.

МОТУ.

Хома с Паньком

Живуть було панками.

На-старість — прожились: обидва с торбинками

Съпивали Лазаря — и вмерли під тинком.

2*

Усякий знае:
Хто солодко живе — той гирко умирає.

МИШОК З ГРИШМЮ.

Голодний у степу найшов Мишок с шагами,
Узяв — и кинув геть: — » я думав з сухарями! «

СУД.

Петро у Хведора кобили позичав
И, идучи у лис, зайхав до Одарки,
Шункарьки,
Та, гришний, після чарки,
Кобили хвист при рипци ~~взяв~~
(В Петра вижок нечистий-мав);

А Хведир на Петра у Суд позов подав:
Судья товстив — Петрив кашпук худав...

А дали дило так ришили:

• Понеже оий Петр у Хведора в займи
Не брав безхвостои кобили,

То ми

Реченному Петрови присудили:

Кобилу ту йому держать;

А виросте їй хвист — хазяєну виддать. •

* * *

За Хведорово, бачиш, жито —
Та Хведора-ж и бито!

РАЛО.

Хтось Рало видумав (запевне — Нимчурà!):

Премудре Рало

На буькунн легосеньно ораю! —

Останних воликів жум — Сидир из двора —

И за безшнок збув.. — купив новеньке Рало.

Хоть воликів у Сидора не стало ;
 За-те-ж Немецьке Рало
 Новисиньке коло ясел стояло!

БУДЯК.

Билинка косаря пеняла,
 Що рано скошена — завьяла ;
 Сухий Будяк сказав: коли вмирать,
 Що день терять ?

* * *

Так тилко утиша Будяк,
 Дурак!

ГРАМАТКА Й ЧАСЛОВЕЦЬ.

З Часловцем Азбука на покути лежала:
 Часловець Азбуку ниніщо потрипав,
 Що він старший їи — и знать їи не знав!

Грамоточка Часловцеви сказала:
 Хоть ти й старший, — а все-таки Школяр
 Тебе не прочитает,
 Коли мене не знае.

* * *

Часловець — Судьди; а Граматка — Секретарь.

КРИЛА У ВИТРЯКА.

Раз Крила в Витряка гудили й горготали,
 Що все село вони насущним годували;
 А каминь, пятирня и колесо... мовчали.

* * *

Приказують, що: хто мовчить —
 Той двох навчить.

2**

РЯБКО Й ЗЮЗЬКО.

Питав Рябко Зюзька: » в хоромах ти живеш, —
 Чого-ж, на ретязи, я, бидний, пропадаю? «
 Зюзько сказав: » ти — все хозяйство стережеш;
 Я — Паню забавляю. «

ЛИКАРЬ.

Уздривши Ликарь, що ликарство помагало —
 Давав його частиш: що-ж після з хворим стало? —
 За третим разом — гириш; за п'ятым — з ниг звалиш;
 За шостим придавив; за восьмим — уморив.

ПАН ТА МУЖУКУ.

Щедушний Пан казав:
 Чого ти Мужики таки гладки, здорови,
 И шиш — як волови...
 А я лежав, лежав,
 Чогò не пив, чогò я не идав!..

* * *

На рич його Мужик так, нищечком, шептав:
 Здоровьячко — трудами наживають;
 А лежни — й пид млинòм згнивають.

ТРИ ЯБЛУНИ.

Три Яблуни росли; заспорили про них:
 Той каже лучча та, де листя найкруглише;

Той спорить — лучча та, де гилечки довгиши,
 А я сказав до них:
 Найлучча, хлопци,
 Де яблучка солодчи!

ПАНСЬКИЙ КИНЬ.

Хома кричав до кума:
 Дивись як панський Кинь из журу розиграв!..
 А Кинь, ухорькавшися, дума:
 Не грав-би я — як-би батиг не пидганяв.

* * *

Халяндри Циганча скакало:
 Не танцив Циганча, а хлиба забажало!

ДВА ЗАЙЦИ ПРУЯТЕЛИ.

Раз Заець в тенета попал;
 А Заець — друг його в сим гори утишав...
 Охотник в лиси закричав —

Приятель — Заєць драла дав!

Втикаючи-ж сказав:

» Пора мени втикати;

Тоби-ж, с приязню, все легче умирати.»

* * *

Таких до гумона я зрив

Приятелів.

ЩАСТЯ ТА НЕЩАСТЯ.

З Нещастям Щастя раз ділилось:

Нещастя вибрало надію в дилежи;

А щастя весільля, лежни;

Нещастя — як під льодом рибка билось,

И на кинци — покою дотерпилось;

А щастя швидко розорилось,

Усе спило — мов снилось.

КЛУМ И ЙОГО КОБИЛА.

Клум одноокои Кобили не любив—
 Та й друге око їй, раз бивши, загубив.
 Що-ж с того?—Те, що билш не издив, а ход
 А Кобилчà—за поводи водив.

* * *

Який-же чорт його на зле надоумив!

ЙОЛОП—КЛУМ.

На шкапу Йолоп Клум розжився;
 А в Клума ни зерна — не тилко вивсеця —
 Немає ни стеблá соломи, ни синця.

Мій Клум подумав — и вмудрився:

Хотів кобилку Клим нести приучити,
 И шкапа — мусила постити;
 Девток не вля — ослабила;
 На другий день — ступити не вмила;
 На третій — на-ноги присила;
 А на четвертий — околила.
 Клим шкуру обидрав
 Та кумови казав:
 Як-би моя кобила
 Ще п'ятий день перепостила,
 То не кормившись-би возила.

АНДРІЙ.

Андрій купив собі суконця на сиряк,
 Та, щоб кравцям, бач, грошей не давати,
 агіав шити сам: а лучче той п'ятак,
 до мав кравцеви дати — про нужду приховати.
 т, краяти почав, — та исчекрижив так,
 Що: хоть шити пропала вся сукнина!

Вже рад-би мій Андрій, щоб вийшла — хоть свитина!
 Уп'ять за ножниці: общикав, общипав —
 Що вже й штани з сукна насилу-б избрав,
 Як-би шматочки посшивав...
 Яки-ж штани з кускив? Подумав, погадав,
 Та из сукна вершок на шапку настачав.

* * *

Бач пожалив Андрій кравцеви заплатити,
 Та замись сиряка став шапочку носити;
 А шапци наготи одній-же не прикрити, —
 Так вин у шапочци та на печи сидить.

БОРЩ.

Явдоха Борщ варила,
 Та, щоб смашниший був, — аж тричи посолила.
 Насипала в-обид, насипала, та ба...
 Аж Борщuku — ни в рот: солоний, як ропа!
 Не знали гости вси — чи исти, чи дивиться!

* * *

Не диво: тричи борщ солити не годиться.

БАЙКУ.

Давно, давно Езоп Байки писать начав,
 Осьміював звіряк, над миром глузував,
 Кричав па грих зо всієї-мочи
 И пальцем тикав людям в очи:
 А що-ж вин викричав? — Не став гусак орлом,
 Не заревив ведмидь волом,
 Не привикає вовк до сина,
 Не вижав патоки из хрина;
 Не надовбив ума Максимови в маслак,
 Не вкоротив рогив у Сидора на лоби,
 Не видирвав хвостив в видьом та в вовкулак...
 Гришить хрещений люд без каяття й при гроби!

* * *

Та нащо-ж я Байки пишу ще, неборак?
 Та так!

ГРОМАДА.

У Марковим садку свиня диру пробила
И весь садок порила.

Свиня — сусидова. Мій Марко звив пею
Та на сусидову свиню.

Уздривши шкоду всю, Громада присудила:
»Щоб Маркова кобила
Сусидський огород и улицу порила.«

* * *

Лиха-б година вас, таких судей, побила!

ЛАСУН.

Ласун худобу всю на ласощи проив;
На старости — старцив
Повив.

Не даром приказка: «хто ласо исть,
Той твердо спить.»

ПРОКОПОВА ЖИНКА.

У Прокопа хороша Жинка с-сина;
А Прокип проби все кричав,
Що Жинку-б вин — на видьму проминяв...

* *
* *

Побила-б вас, жинки, недобрая година!..

Ни... я сказати мав,
Що Прокип розум потеряв:
О, бити-б Прокопа та бити —
Не вміє жинци угодути!

ДУРНИЙ И РОЗУМНИЙ.

Де-сь на Розумнаго Дурний налав: кричав,
И лаяв, и ворчав;

Розумний все мовчав:
 А як охрип Дурний, Розумний говорив:
 » Як-би дзвин не пустий, то вин-би й не дзвонив.«

СКУПИЙ.

Скупий не спав — робив, скупий не ив — копив,
 А вид тогд... » Ще билш разбагатив? «
 Ни, околив! —

КИНДРАТ.

Збирається Киндрат орати:
 Готов батиг, ярмо дистав;
 Пишов-же воликв та плуга добувати —
 Йому ніхто й не дав.

Готова и дуга, й удилу:—
 Не достає — возочка та кобила.

МАЧОК.

Петро любив Мачок: и на своим току
 В кутку
 Насіяв мій Петро Мачку;
 Полоти-ж не полов, як водиться в баштани:
 Заглух Петрив Мачок в бурьяни!

* * *

Петрово ремесло
 Бурьяном поросло!

УБОГУЙ, БАГАТУЙ.

огуй Максимець — у нього, як на — смішки,
 тлько що людей — нема в господи кишки;

3*

Максим Багатий став — видкиль свои набрались —
И двери вид ридни його не зачинялись!

СУДДЯ.

Явилася душа на-той-свит: провожатий

Став душу-новичка питати:

Видкиль и хто тага? — « Из города Жлуди,

Сидила тридцать рик безвиходно в Судди;

На свити я ничого не гришила —

Бо я ничого не робила:

У голови Судди не жив, як треба, царь —

Вин все пидписував, а правив — секретарь....»

Суддю у пекло не послали:

Умилосердились, сказали:

Що тим суддя не злий,

Що зовсим був дурний.

ЗАРИК.

З похмілья Клим недуж валявся,
 И дав собі зарик,
 Що вин не буде брать горилки в рот вовик;
 А тилко-що очунився, промнявся —
 Вже третій день в шинкарку похмелявся!

* * *

Хто сам-собі дає зарик —
 Пропащий чоловик.

РОЗБІЙНИК.

жик корову вив та нис, в руках, дійницю:
 бійник перестрив — видбив в нього телицю,
 завши: щоб тебе зовсім не обидрать —

Дійницю хоть возьми й назад —
 Мени из нею не носиться,
 Тоби-ж, в господи, пригодиться.

* * *

Бодай Розбійнику впав в руки ти катови!
 Навищо мужику дійниця — без корови?

КУРЧА.

Опивночи Курчя просилось прогуляться:
 Бо, каже, нічого шулик и сов бояться:
 Тепер им ніколи литать —
 Все сплять!

А курка Куряти тихенько куткудачить:
 » Сова хоть спить — та кури бачить. «

БАГАТУЙ.

Киндрат усим приятель, сват,
 Киндрат и кум, Киндрат и брат —

Поки кашук товстий вид грошей;
 А як Киндрат
 Не став Багат—

Вся кинули!..

* * *

Горшок — из кашею хороший.

ЧОРТ.

Полись у Польщи Чорт на сейми так возився,

Що вóвся там хвоста лишився.

Пот втикши, до Дяка просився в грубник жить,

И став Дякови говоритъ:

До миром, без хвоста не буде вже мутить.

Дяк думае, що Чорт вже зóвсим другим стався—

Став ладаном курить —

Так Чорт в болото швидче вбрався!..

* * *

Хоть вовк луняе,

Та нором не переминае.

КОЗАКОВА ЖУРБА.

Украли в Козака коня;
А Козака об тим журба напала,
Що на кони оброть новисинька пропала!..

КИРИЛО.

Кирило, кумив сват,
При людях — чарочки не вмие в руки взять;
А без людей Кирило
Сам наверта на чарку рило
И любо, й мило.

КОНУК И МУРАВЕЙ.

Опила Коника зима;

А Коник не придбав у-литку ни зерна
 'Вже-ж без покорму та не жити! —

От, Коник и стрібá до Муравья просити
 Зерно́м ссудити.

А Муравей пита: що-ж в-литку ти робляв,
 Що на-зиму ничо́го не придбав?

А Коник одвичав:

» У-литку? я-ж спивав!»

А Муравей став Конуку казати:

Хто циле лито проспивав,

Тому легесенко зимою танцювати;

Тоби-ж скажу я, брата:

Що дармоидив я не вмю ратувати.

ПАНЬЮ — КАЛИКА.

В панькового сусида жинка

Була калика:

Панько изпидишка глумив;
 А як самого Бог Каликою зробив —
 Панько з стада й на свит не виходів.

* * *

Чужа беда Панькови — сьмих;
 Своя-ж — и стид, и срам, и грих.

ПЬЯНИЙ.

Чурѣнка жинка из щинка
 Вела Пьяненького; а панотець спитався;
 » Навищо вин за жинку все держався? «
 Чурѣнко й каже: » есть пословица така:
 Слепець ссмилише ходить —
 Як повводатарь ввѣдуть. «

ХОМИХА.

Хомиха кажен-день свого Хому чухрала.
 Почувши те, кумà куми сказала:

Хома є Кожихою пропанцию неберак!
 В мозолях, в суняках и тило все й маслак!..

Другая їй скавала так:

» Не слухай, галочко: чи можна, щоб Хомиха
 Хоми бажала лиха? «

НАУМ И ЙОГО КОБИЛА.

Наум червенець

У поле виїхав посіять овесець.

Кобила, гляди на Наума;

Сама-собі и дума:

От кажуть у людей багато єсть ума!

Нема

Щоб овесець в засичок приховав,

Або хоть мною згодував:

Так ни, — бач нò-нєлю приїхав розсипати,

Щоб галеч годувати!...

Зійшов той овесець, присьпив: Наум зібрав,

Та й шкапу годував — и на-зиму придбав.

3*

Так часто чоловік на Бога нарікає:
 Того-ж не знає,
 Що все на свити Бог на лучче наvertsає.

КАРТЬОЖ.

Пидпивши, Влас засив у карти грати:
 Начав, для скуки, вид шага,
 А дали став на руб, сердешний, загинати —
 То до тогò догравсь врага,
 Що збув худобу й хату!
 Когò-ж тепер пеняти?...

* * *

Бездилнича игра
 Не доведе нікòли до добра.

ДВА ЛЕМБИКУ Й ГОРШКУ.

Раз Лембику у-двох, чи-то у трьох,
 Загризлися з Горшками,
 И свару здумали свою р'вшати боками:
 Для Лембикив — игра; а для Горщечкив — ох! —
 На черепочки вси, бидняжечки, товчуться!..
 А Лембику, погризшися, упеньть
 Цилисиньки — любисиньки стоять!

ТСЕ.

Юхим узявсь робить Усе!
 Та й звив усе — на псе!..

ДАРЄМНА ЖУРБА.

Хома журился,
 Що лобода й кукиль у проси зародився;
 А кум Хомин так об'яснився:
 Ищє то не беда,
 Як в проси лобода:
 А оттоди беда,
 Як ни присця, ни лободи! «

ГОЛОДНИЙ ХОМА.

Голодному Хоми хтось став притьмом хвалити,
 Що як-то тим панам в будинках гарно жити!
 А мій Хома сказав: «як хлиба край,
 То й пид вербою рай. «

ПИСАРЬ-ЛЕДАЩО И ОТАМАН.

ш Писарь зледащив: роспивсь и обидрався,

И миром не вважався.

Вин раз Отамана спитав:

Завищо так вин миром занедбався?

А Писарю Отаман так сказав:

» Як жупанок порветься,

То й паньство з жупанком минеться. «

КИШКА.

З засика зуздрило маленьке мишеня,

Що Кошеня піймав кудлатий,

Та й каже матери: пропало кошениа!

А миш старà давай тикати,

Сказавши: » як пидійде до росплати ~

3**

Кудлатому не здобувати:
Свит звіря дужчого над кишку не родив!*

* * *

Отаман Савку раз побив,
А Савка думає, що й Голова, й Полиця
Отамана боїться!

ВОВК.

Найшли лигвò и Вовка, й вовченят:
Тут Вовкови-б чим-дуж тикать —
Так ни-ж: мій Вовк ище став огризаться, здуру:
Що-ж? — положив, з дитми, и голову, и шкуру.

* * *

Так часто крамари: товчється с пятака,
А презива — коповика.

ЦУГАН.

Став Сидир Цигана пеняту,
 Що Циган кобилчà без язика продав;
 А Циган Сидору сказав:
 »Аби горазд везла — писе́нь їй не спивату,
 Так на́що їй язика́ потату?... «
 За тиждень кобилча мій Сидир обидрав.

* * *

Не слухайте Циган! Брехату Циган звук:
 Не тлько для писе́нь чепляють нам язик.

КОРОВА Й СОВУПЯ.

Корова йшла вночи. Маленьке совуня
 (А со́ви и впивнич так бачать, як впивдня)
 Сказало: »изверни, небого, —
 Там яма, упадеш!... « Корова птицю вслух
 Налаяла — й пишла... та в яму к-чорту — бух!

* * *

Не лишне, цинколи, послухати й малого,

МИРОШНИК.

У водяним млини Мирошник зажурився,

Що млин остановився

За-тим, що висохла вода.

А тут к бида — друга́ бида:

Його прокляти кури з огороду

Знай бигали в ривчак останню нити воду!

Мирошник их побив... та й чує смих людей:

» Оставсь Мирошник наш без млива й без курей!»

ЧОБИТ.

Раз Чобит злисть напала,

Що дирочку нога йому продрала —

Та ногу й ну давить!.. хазяен посваривсь,

Та й каже: » Чобитку! не треба бо дрочитися!

З ногою не сварись,
 Бо Чобит без ноги — ни к-чорту не годиться. «

КОЗИРЬ.

Жир-краля Козирь та шостаку-вун побила:
 Шостаци-б и мовчать! — так нит-же, загрозила:
 • Тривай же, крале: я колись та засвичу,
 Тебе, голубочко, порядком проучу! «

* * *

Не дуже той несись, хто в свити козирав,
 Бо здача козирив миняє.

ГОРОХ.

Щоб не оскуб народ Гороху при дорози,
 Максим Горох посіяв в прося;
 Що-ж вийшло? — дитвора — ище й огуд не ссох —
 И просо витовкла, и обнесла Горох.

ГРОМАДА.

Раз на мирошника мужик позов подав,
 Що вин пшеницю всю не помолов — подрав.
 Громада на суди дала такую висть:
 Кто зёрно знивечив — нехай же той и исть.

* * *

Вже лучче-б та мукá Громади пригодилась:
 За суд такой — нехай мукю-б подавилась!

ЛВИЦЯ.

Передо Лвицею росчванилась свиня,
 Що разом поросят десяток нарожала;
 А Лвиця так свини сказала:
 » Ти наметала

Десяток поросят, а я одно — лвиня. «

* * *

Зривняв ягня — против коня!

ТХИР.

Тхир часто звик
Ходить на голубник;

А у Тхорá така натура:

У голуба головку видирвав —
И геть и туловище, й шкура!...

Хазяин Тхорика піймав,

И бидный Тхир с плачем озвався,

И клявся,

Що вин з голубника — перьини не займав,

А тилко голубам — головку видирвав.

Хазяин так сказав: » и я тебе пуцу, —

Попереду тилко — дай вязаи видкручу. «

КАБАН.

К Риздву Максим у саж закинув Кабанá:
 Дає йому помий, дає йому зерна —
 Не пье Кабан помий, и зерна не зьдає...
 (Кабан утик, давно в сажи вже не живе! —
 Оттак-то Максимець худоби доглядає!..)

* * *

Не-в-чим корова не реве —
 Аж дома лисои немає!

ХАЗЯЕН ТА ТЕЛЯ.

Иван хотив Теля вид вовка боронати,
 Кійком зубив Теля — хотивши вовка вбити.

* * *

Кого-ж зровняю в байци я?
 Хвороба — вовк; кій лики, чим личити;
 А хворий хто? — Теля.

СКУПИЙ КЛУМ.

Клум хату не топив и дви зими, й дви лети —
 Вид-того, бач, що дороги дрова —
 И Клум мій одубив...

* * *

Що дорогè на свити? —

Одно: козацькая на въязих голова.

ЗЛОДІЙ.

Онисько нехотя й не-в-пору
 Забравсь у Йванову комору,
 Та назуху пшинця набрав:

Иван його щймав,

Та, щоб чуже пшинце назад повисидав,
 Ониська привязав, звичить, ногами вгору...

Бо не тягни, Ониську, уса,
До Йвановаго куса!

LVV.

Чи бачте Лад! — який тут в-чорта лад? ...
Так часто Голова — Киндрат
Накоить так Ладу, що вийде гирш безладдя:
И зробить дядя —
На себе глядя.

ЦИГАН.

Циганка с Циганом побились об-заклад,
Що Циган завтра найде клад.
От завтра вже прийшло — клад Цигану не канув —
И Циган циганча Циганци проциганув!

» Та нащо-ж у-заклад дитину закладать? —
 Але! — бо. ничим, бач, прийшлося годувать.

КОСАРЬ.

Хазяин Косаря наняв.

Наившись в-смак, напившись в-волю,
 Пишов Косарь траву косить по полю:
 Прийшов на степ — день цилый прогуляв;
 » И не косив? « — Але: коси, забув, не взяв. —

* * *

Забув... А не забув набити брюхо,
 И чарки не понис за ухо!

ЛЮБОВЬ.

» Чом щирая Любов тенера ридка стала? «
 — З амурових очидь повязка спала:

Лийий клопчук
 З павязочни пошов — сашчук.

ХОМИНА УСЛУГА.

Петро в Хоми позичив плуга:
 Хома поратував: а чересло й лемши
 Оставив, не дав Петрови, хоть зариж!...
 Яка-ж Петру користь — без дещена — из плуга?
 — Така-то Хомина услуга!

ХУТРА ХУМКА.

Нечипир на торгу, — а Химочка скорини
 Останню курочку — пид ниж.
 Прихав чоловик: налаяв, накричав,
 Наверещав,
 И Химка битога грохи не сконтувала

За те, що курку опатрала, —
 Так Хумка видбрехала:
 Сказала,
 Що курка пивнем засьпивала
 (А бреше — скорому, сердешна, забажала)

БОРЩ І КАША.

Борщ на столи — Борщу не їли й не хвалили;
 Не диво: як варивсь — сим рук Ворщтин обдали.
 І Кашу подали — непочата стоїть:
 І не диковина — забули посолить.

* * *

І не ривна біда з бидою:
 Той п'яний — вид трудив, той хворий — с перепною.

КОСА.

Охри! косив, а день ішов на їмьнє:
 День циний вид' коси трава легала вся;

4*

Пид вечир — лопнула Коса:
Наскочила Коса на каминь!

КУПЛЯ.

Иван купив мишок
Грушок;

А дома висшав, аж пив-мишка — трисок!
Залиг в трисках четвертачок!

* * *

Кричить на Йвана жинка проби:
«Та де-ж у тебе очи?..» — В лоби! —

ХОДУЛИ.

Клим на Ходули раз пиднявся:
Що вищше всех — над всеми величався;

Недовго-ж постояв —

Упав.

У кума — Прохора така, бувало, рада :

• Хто вище злизе — дужче пада. •

КАГАНЕЦЬ И КГНОТИ.

Каганчик запишавсь, що всі до Каганця

У-дó-свита пристали;

Каганчик дивувавсь, що Мотря Каганця

У-день засунула миж лави;

А Кгнотик Каганцю сказав:

Не ти, а я людей до себе притягав. •

* * *

И Кгнотик не вгадав!

ПАРХОМОВУ ВОЛУ.

Пархим орав:

У плуг молодичкив вин здумав попитати :

Пишли Бички вихрять — аж найльци знату,
 И вдовж и вперок бурхату!
 Пархия не порав видлиг, покорписав:
 Пархомив кум Пархомови сназав:
 У плуг волив старих гону,
 Бо вил старий не портить борожни.

СИРКО.

Сирко, зібравшись на копицю,
 Вид синя видгоняв телицю...

*

На свити так скупий живє:
 И сам не пожива — и людим не дає.

АНТИН.

Пишов Антин
 На Дин

З двома товстими капшуками.
 Бог хліба на Дону те лито не вродив:
 Вернувсь Антин из голими руками, —
 А циле лито проходив.

Хтó в свити не знавав
 Напасти?
 Як-би знаття, дè впасти —
 То-б пуховик послав.

ПОТАКАЙ,

Клим любить потакать. Максим йому сказав:
 • Не жиночку тобі — а щастя Бог послав:
 Зелена, молода, хороша,
 Багата, дóбра и пригожа;
 От жаль їи — що чоловік дурак.. «
 А Клим озвався: — так. —
 * * *
 Не-в-пору такнув, неборак!

ЛЕВ И МИШ.

Убравсь в тенета Лев; а Миш його пустила:
Тенета Миш перекусила.

* * *

Овва!

Маленька Миш — спасае Льва!

БРЕХНЯ.

Вивчарь частисинько обманював женців,
Що вовк його ватагу ив:
Женці збигались ратувати —
Ни вовка, ни овець убитих не видати!...
Раз и навсправжки вовк овечку обидрав:

Вивчарь женцям кричав, кричав,
 Щоб бигли ратувати —
 Женци не йдуть!..

* * *

Кому вдалося раз збрехати,
 Тому вже вири билш не ймуть.

ЖИНОЧИЙ ЯЗУЧОК.

Послав Петрови сина Бог,
 Та в сина, на-лоби, бородавка з-горох:
 Кума куми, та другій, друга п'ятій,
 И стали на сели кричати,
 Що у Петра не син родивсь, а чорт,
 На лоби с чотирма рогами,
 С хвостом кандзюбкою, як хорт,
 Из ногтями, с свинячими кліками...

* * *

Ох, язучок
 У тих жинок —
 Ни дати ни взяти — як у сорок!

ТРОЯНДА.

Парася по садку гуляла,
 З Троянди квіточку зирвала —
 Та шпильку в рученьку загнала!

* * *

А чом їй не вчила мати
 Троянди не займати:
 В троянди єсть шпильки прокляти!

* * *

Як-би Троянд шпильку не охренили,
 Охотники — о горинням-би порвали!..

ПОРАДА.

Клим в хуторах на беседи гуляв,
 А Климів двір пожаром запалав:

Иван, сусид, бижить сусида ратувати...

Вже й хата занялась — Иван, де-б помогати, —

Бижить на хутори шукати,

Щоб Кліма роспитати:

Чи можна с Климовой хати

Покривлю розбирати?

Поки-ж Иван вернувся в село,

Аж хату ззив пожар — и триски не було.

* * *

Иванови-б не лишні знати,

Що, коли треба ратувати,

То ради николи питати,

А треба швидче помагати.

КАШТАП И СВИНЯ.

Прийшла Свиня у-гости до Каштана;

Каштан, кудлатий пес, Свиню пришанував:

В багнюци покачав и ухо розирвав!

* * *

Яка гистя — така й шана!

4*

МИКОЛА ЛУПА.

Микола Лупою, під викнами, кохався;
 А коринь Липовий на люльку вподобався:
 Микола коринець на люльку видрубав —
 Та билше зéлену на Липи не видав,
 Бо Липочка без кориня завьяла.

* * *

Покойна прàбаба моя як умирала,
 Казала:

» Той Богу не годив, хто старців не вважає:
 Бо старець гришним в рай дорожку протоптає.

ХОМУХА Й ГАЛУШКУ.

Хома-злударь схотив поисти Галушок,
 Та згидував, не нив с поганих мисочок.
 А жинка домашнà йому сказала, з сэрцем:
 Хоть злудни, бач, — та хочеш с перцем!

ЛЕДАЩО - ЙВАН.

Пидпишли, Йван гетить частенько голика;
 Частиш — насущнаго в господи ни куска....
 » Щож, не ворчить на Йвана жинка? «
 Ворчить та — низащо: бо винна все — горилка.

» ЖЕНИСЬ - ПЕРЕМІНУСЬ. «

Пив Сидир, так як чип. Дид Сидорив твердить,
 Що треба Сидора женить,
 То пить горилку вин оставить:
 Женили... пье!

* * *

Горбатого — могила справить.

ЛУСИЦЯ.

В Петра в двори Лусиця проживала:
Лусиця на вивцю Петрову наклепала,

Що, буцим, ниччу кури крапа.

» А ти-ж як писк у пирья замарала. ?

— Та я...я... патрять помагала.—

* * *

Частенько злодія в суди судять, слідять;

А можна злодія — по пирьячку пизнать,

И, по Лусичому словечку,

Не нивечить овечку.

БУК.

Максимив Бук

Навик

В Петрив синник

Скакати;
Свого Бика
Неборака
Вид синьку

Не вмив Максим спиняту:
Останнього рившесь продать,
А гроши — за синце сусидови виддять.

ХОМА ТА ЛУКА.

В Хоми Лука
Просив лубка;
Хома послав Луку в свій лис надрати лука;
А мій Лука
За лубком — увесь лис очистив, до — пенька!

* * *

Потеря у Хоми велика, —
Не потурай Луци! бо приказка така:
Своя рука владика.

4**

ДОБРИЙ ПРОКИП.

На Прокопа як зверху подивиться —
Кругом свѣтуй!

И чорту низащо и ногтем зачепиться;
А глянь на самоти — як кудий, Прокип злий
И в тихій Прокопа господи...
Лихи живутъ — у тихому болоти.

КОВАДЛО И МОЛОТ.

» Таки тобі хотъ раз ковати остивало? «

Питало Молота Ковадло.

Задихавшись, йому мій Молот промовля:

» Питайся не мене — спитайся коваля. «

ВИВЧАРЬ ТА ВИВЦЯ.

Вивчар як стриг Вивцю, розжалувавсь над тим,
 Що стільки трудиться над стадом вин своим:
 Що тих трудив його не стоила скотина;
 Вивця озвалася: « а с чо́го сирячина? »

ИВАН ТА ПЕТРО.

У Йвана та в Петра дві хати запалали,
 А Йван с Петром сами себе не ратували;
 А тилко, стоячи, кричали на-живит:
 Иван — » гасить огонь! « Петро — » огонь гасить! «

* * *

Присливья каже: билш роби,
 Та менче говори.

ДВИ ВИВЦІ.

В кошари спорили раз дві Вивці дозурі:
 У кого краща шерсть на шкурі?
 Вивнар, на спор ввійшовши в двір,
 Сказав: » оцинуть вас — кушнір. «

ДВА МАЛЯРИ.

Маляр Похлебко був никчемний, а багатий;
 Радько був гарний — та обшарпаний ходив:
 Радько не вмив — підмалювати;
 Похлебко, із усих патрени — хорошиє.

МУХА.

Ридваном ихав пан, и курява стовпом
Вид коней та колис знялася над шляхом;

А Муха, сидя на ридвани,

Як пани,

Подумала: яку-ж я куряву зняла

* * *

Втяла!

ГАДЮКА.

Гадюку мерзлу взявши в руки,

Иван за-пазуху видтяять положив:

Гадюка в пазуси оттила —

Та Йванови жалà впустила.

Гадюка ожила — добродій билш не жив;

Вид яду вмер, набравшись муки.

* * *

Так платять за добро — Гадюки!

МЕТЕЛУК И КОМАРЬ.

Комарь Метелука уадривива дóли, в гяцини,
 Подумав: » по-дилóм: так низько не литай! «
 Пиднявсь, дзвэлхуть — и сам застряв у павутини.
 И по-дилóм: не дуже вгору пиднимай!

»ГЛЯНЬ НА СЕБЕ!«

Сміявсь и реготавсь, узявшися за бóки,
 Колись зустрити вна слиного однокый;
 Тут косий пидійшов — з обох разохоотавсь,
 До лайна и до евару;
 Прийшов старий — и той над косам реготавсь,
 На нис наткнувши окуляри;
 Водючий се ввидав
 И всіх их осміяв.

ОРЕЛ ТА СОВА.

Орел з Совою раз у лиси ночував,
 Орел з Соваы слипои глузував.
 До них, чим-свит, стрилець підкрався
 И вистрелить збивався:
 Сова к Орлу! — втекли!.. Орел Соваи шепнув:
 «Як-би ти не слипа — то я-б живий не був.»

НЕ ЗЛОДІЙ.

Пропала в Сидора кобила;
 На третій год їи у Прокопа пизнав;
 А Прокип всим кричав,
 Що вин їи не крав,
 А нишком взяв, як на-ноли ходила.

* * *

Не злодій, бач! Не вмер Данило —
 Болячка задавила!

ХОМУНА ЖИНКА.

Хому та кашель злий напав,
 Хома, вид кашлю, захворав;
 Хомиха, плачучи, просила майстра Мину
 Мерщій Хоміи — зробити домовину.

* * *

Як добру жинку не любити,
 Що чоловікови уміє угодити?!

ЗЛОДІЙ.

Кислици Злодій крав: наївся, вдоволнився;
 Став лущить зернятко — вдавився.

* * *

Ну, злодій околив — и дилом:
 Ворони, а не мор, прокракали над тилом.

СОБАКА,

Максима Сидир раз з господи провожав,
 И на Максима став брехать рябий Кудлака;
 Собаку Сидир видганяв,
 А Сидору Максим сказав:
 » Хай бреше, Сидоре, — на те воно Собака.«

ОСЕЛ ТА СВИНЯ.

Осел почванитись хотив
 Перед сусидкою своєю
 Свиною,
 Що чув, в лиску, всіх птахив съпив:
 » Ну, — каже, «—соловей чирикав, заливався;
 Щиголь цвирчав и зотягався
 Ворона дралась дужче их;
 Найкраще пивень пив Иванив...
 А я як загорланув,

Причавсь в село. Найдудея Клим;
 А секретарь, як хвист, волочиться за ним.

ДОРОЖНИЙ СТОВП.

Стовп на шляху другим показує дорогу.

»А хóдить сам?«

Никòди ей-же-Богу!

* * *

Мовчи, язичку! — кашки дам.

УЧИТЕЛЬ.

Якийсь панок, Москаль,
 Наяв Пранцуза сина вчити,
 И страх як дешево: Пранцуз той був — коваль!
 Щó с паничем робити?

Учить — кувать. Кував, кував,
Взяв гроши за сии рик, и ниччу — драла дав.

* * *

Журилась з паном Пани, мати,
Що син навчивсь — тилко кувати...
» Волно-ж вам коваля Учителем наймати!
Не втерпив син, из кузни закричав.

ЗЛОДІЙ.

Судили Злодія. Суддя його питає:
Навищо вин кашук з гришми в Петра видняє?
А Злодій суддям так сказав:
» Петро мени кашук свій сам виддав,
А я його тилко — за горло подержав.

КАЛИКА.

Хваливсь мени Хома-Калика,
 Що вин похóдив-би зовсим на чоловика,
 Як-би розправились рука й нога крива,
 Та замись оцей — другая голова.

* * *

Як-би мій дид та в плахту вбрався,
 То, мабуть, бабою-б назвався.

НЕЧУПИР.

Нечупир — сват
 Любив, пид час, пожартовати,
 Та набрехав Петрови на Наума,
 Наумови на Йвана кума,
 Иванови наплентав на Дмитра,

5*

Дмитрови — на Журбу Петра,
 Журби — на Чирочку — Трохима,
 Трохимови — на Пугача-Максима...

Нечипору к биди

Брехня його пишла як масло по воді:
 Пишли з тии брехни вражда, позви, утрати;
 А суд по виточці як став их розбирати
 Та на клубочок все мотати,
 Аж глядь —
 Чого Нечипору й не снилось —
 На ним все лихо окошилось.

* * *

Эге, Нечипоре: жартуй собі, шути,
 Та миром не мути.

ХОМА.

Видкладував Хома під осинь хату вкрити,
 Та на-зиму ввійшов в некриту хату жити;
 — А хата — ситочка, Хому
 Зморозила в зиму.

Хома, як замерзав,
 » Нетреба « та » нехай « пеняв.

МАТЕРИНСЬКА ЖУРБА.

В Горпцях сун
 Одним — один —

Та й той у москалях; и Матери сказали,
 Що синови іц
 Пранцузи на війни
 Головку видрубали?
 А Мати журиться об тин,
 Як син іи, Охрим,
 Без голови на свити жити буде? —
 Як показатися Охримкови миж люди?...

* * *

То мати, сказано! — Усяким пустяком
 Зажуриться вона за ридненьким синком,
 Та ще й одиначком.

ЩУКА.

Обридло Щуци пист постити.
 От, Щука й здумала kota Мурка просити,
 Щоб кит іи навчив
 Мишею ловити.
 Кит Щуку у винбарь охотитесь завив...
 Коли на Щуку як уранци поглядили —
 Аж Миши Щуци й хвист видбили.

* * *

И дило, Щуко: ти в..води — соби сиди,
 И за мишами не ходи.

ОХОТНИЦЬКА СОБАКА.

Охотниця Собака не схотила
 Охотнику служити — за те,
 Що все

З охоти — сам, вона-ж — помий иля.

От, к вовкови пристала помагать

Худобу из хливцив тягать.

Вовк рад помошнику: та тилко всю добичу

Ив сам и не хотив з Собакою дилиться:

Не полюбивсь и сей хазяин ий,

Пишла Собака впять — служит хоть из помий.

* * *

Я-б, за Охотника, ий дав совет такой:

» Собако! з вовка ти взяла й натуру вовчу —

Иди тепер, де хоч; а я тебе нехочу.»

А то приняв упьять, дурний.

СОРОКИВКА.

Послали батрака —

Вже не куди — в шинок, звичайно, по горилку.

Та доля-ж, глянь, у батрака яка:

Батрак в багни найшов, идучи, Сорокивку!

Жидивка вже дає за нєм золотий;

Так мій батрак бо не дурний;

» Ни — думас — тривай, жидивка, перогіени;
 Ся Сорокивочка тепер в инону, в блани,
 Я добре всталою — тоди-то ти мене
 Жити збодзи дати шагив, мабути, на цоживци.
 От, з Сорокивною додому виї прийшов:

И зараз частить заходивою:

Цеглины та писку знайшов,
 Над сорокивкою пивночи провозився
 И виясцив їи — аж ся, аж блещить!

От, рано, до жидивки мчить
 Минять; а батраку сказала так жидивка:
 » Не дам тобі й шага, бо ти їи зривняв,
 Слова на ній и карб пропав:
 Тепер вона тобі ни кгудзь, ни Сорокивка. «

* * *

Батьки! як хочете ви диткам угодить,
 То знайте: як, тому и скільки треба вчить.

ИВАСЬ.

С троянди квіточку Ивась сунувсь зирвать,
 Аж глядь —

Гадюка з-пид куца! — на Йвася зашпила
И Йвася биднаго вкусила.

* * *

Не тилко Ивась — нехай усякий буде знать,
Що де троянда росцвітає,
Частенько пид куцями гадюка спочиває.

* * *

Чорт миром хоть мутить,
А в тихому болоти любити жить.

ПИБО,

Нове Пивце шумило и мурчало,
Що, бач, пид чопиком щому душненько стало.
Що-ж? — Тилко чопик прись —

Дивись:

Пийшло Пивцє на дил — Пивцє пийши пропало!

* * *

Не-даром Дяк, як вчить, то й доскубє, бувало.

БДЖОЛА,

Байдак-Бджола, покинувши медок,
 Понадилась литать до панських тарилок:
 В панів же ласощив хватила-не-хватила,
 А рідний свій медок на трутнів прогостила.
 Взялась моя Бджола, та пизно вже, за ум!

* * *

До шкоди розум — так; а після шкоди — глум.

ВОЛУ.

У плузи Волики разсердились, вертили —
 Орать видлога не хотили.
 Иван Волив таки — заприг,
 Им бѣки попоров и виорав обліг.
 Чого-ж ви, Волики, дурили?

Того, щоб пан-Иван попрядевав батиг?

* * *

Раз, на весильи, так, по-чарци,

А може вже й по парци,

Сказав кум молодій, Одарци:

Согласно з молодим ярмо в житті тягнить ;

А криком, сварями — и смиху не робить.

КЛИМ ГОЛОДРАБЕНКО.

Клим Голодрабенко до церкви не вчащає.

Вид чо́го? — що чобит юхтових вин не має:

Клим, бачте, хоче прихвастнуть,

Хоть, дома, ничего и в пельку часто пхнуть.

* * *

Без перцю-ж злидни не живуть!

5*

ВОВК ТА ВИВЧАРИ.

Вовк, идучи поуз кошару,
 Криз тин заглянув на отару,
 И бачить, що в дворі,
 Піймавши баранів, спокійно Вивчари
 Липтвар злупцювши потрошили;
 Собаки коло их ватагою лежать,
 Все дивляться и все мовчать,
 Коли-б тобі на-сих одна хрть забрехала!...
 Вовк думає: «яка-то правда в свити стала:»
 Який би гвалт и крик зробивсь,
 Як-би так коло баранів и заходивсь.

КЛИМ.

Клим, лежа на боку, казав: дай Боже...
 А хтось йому шепнув: устань, роби, небоже!

КОПОВИК.

Петро личив капшук, а тут пиднявся крик:

Яка съпиває лучче птиця —

Кулик, чи шпак, чи-то перепелиця?

Спиталися в Петра, вин крикнув: коповик!

* * *

У кого що болить,

Про те й кричить.

МИСТ.

Нечипир строив мист, а Йван його хвалив,
Що мист не вздовж рику, а впоперек робив.

* * *

Охота нападає, инколи, брехату:
Хоть меле кат-зна-що, аби-то не мовчати.

ХТО ИДЕ, ТОЙ НЕ ЙДЕ.

Хто иде, той не йдє; хто робить, не гуляє;
Усякій чоловік в свою сопилку грає...

* * *

— Та хто-ж сього не знає?
На вищо-ж учить стих? —
Не бачив ти учитилив таких:
Кричить з дитиною, белькоче, не вгаває;
Спитайся-ж: що дитина знає?..

ВЕСЕЛУЙ.

Чого ти, Левку, все веселый та шутливый?
Мене приятель раз спитав;
А я йому сказав:
Такий я зроду вдався, и вид того щасливый.

БОГАТЫЙ.

Колись злидарь Максим полином дров нуждавсь;
Теперь Максим багат, надувсь и запишавсь.

* * *

Сирко кудлатый —
Тепло;
Мужик багатый —
Добре.

НОМИЧЬ.

Кума три миточки напяла,
За помичь давши мих пшевоци та пив-сала.

* * *

Кума... та й не одна кума...
Багато так ума!

5**

СМЕРТЬ.

Раз старець нис дрова н смерти забажав,
 А Смерть як тут була:
 » Ось я! Чого мене ти прикликав?
 Та щоб дривця до дому донесла!..

* * *

Як Смерть далеко,
 О Смерти думать легко;
 А стане за плечима —
 У всіх нас страх з великими очима.

СКУПЫЙ.

Скупый хатиночку завив,
 Та грошей пожалив,
 Поставить печи не схотив.

Зима! — хазяин одубив,
 Бо капшучок з грошми скупого не зогрив.

* * *

А в мене мисль така:
 Здоровья нам милише капшука,
 Я чув сьпивають письню люде:
 » Писля коня кинь другий буде,
 Мене-ж молодого другого не буде... «

СИРОТИНА.

З недоли сиротина плаче,
 Нихто їм ї не баче;
 А як заскаче,
 То всяк побаче.

* * *

Богат —
 Усим и сват, и брат;
 А чоловик в биди —
 Яса розійдеться як масло по води.

КОСОВУЦЯ.

Куда Литвине, йдеш? » косить! «
 А на що-ж дві коси? » Одна як заболить,
 Щоб чим було переминить! «
 Видкиль Литвине йдеш? » Косив —
 У поле чорт носив! «

* * *

Так часто: як на слови — скорє;
 А в дили — горє!

МУКУТА.

Мукута був злидарь,
 Слизми, було, розмочує сухарь;
 А став багато жить,
 Не знає на яку ступить.

Пословиця правдива тяжко:
Живи не шатко и не важко.

НЕЧИПІР.

Нечипір де-сь книжок багато начитав,
З великого ума у-гору нис задрив,
Пид ноги не дививсь, спиткнувсь, у рив упав.

* * *

Хто звизд из неба не здіймає,
У рив нечасто попадає.

КИНЕЦЬ.

Хоми, Нечипори, Йвани и их жинки!
Куми, и родичи, и пасинки, й синки!

За си Байки

Будь-ласкави мене не лайте,
Не гримайте, а вибачайте
И словом злим не поминайте!..

• Дивись — не гримайте! • громада вся скрегоче

(А гирише — беседа жиноча):

• Усих нас висьміяв — ще й вивернуться хочеться...

— Не хочете? — мировà! — у руки вам корець

И сун байкам кинець!

КИНЕЦЬ.

О П Е Ч А Т К И.

стри.	стрж.	напечатано:	должно читать:
vi	1	При том	Притом
ix	1	О	до
20	12	понадилась	понадилась
30	10	Начинений капшук	Капшук, начинений
31	11	Клишив	Кливив
36	9	тай	той
49	4	па	на
55	9	розбійник	розбійник
57	11	без хвоста	без хвоста,
59	3	зерна	зерна.
—	8	на-зиму	на-зиму
62	8	то	та
78	12	вишче	вишче
79	6	каганчик	каганчик
80	1	нальци	пальци
—	8	зібравшись	зібравшись
85	2	помогати	помагати
87	3	насуцнаго	насуцного
104	12	Охотниця	Охотницька.

Въ Кіевѣ, въ книжныхъ лавкахъ Іосифа Завадскаго и Степана Ивановича Литова продаются слѣдующія сочиненія:

Байки й прибаютки Левка Боровыковського. Кіевъ. 1852. Стр. 120. Цѣна 75 к. с., съ пересылкою 1 р. с.

Южный Рускій Зборникъ, изданіе Амвросія Метлинскаго. Харьковъ. 1848. Это изданіе состоитъ изъ слѣдующихъ книжекъ: 1) Предисловіе. Правописаніе Южнорусскаго языка. Думки и песни. Думи та спиви. Стр. 60. 2) Вовкулака. Стр. 108. 3) Наталя, або дви доли разом. Стр. 44. 4) Гарасько, або талан и в неволи. Стр. 72. 5) Щира любов. Стр. 92. — Цѣна 2 р. с., съ пересылкою 2 р. 25 к. с.

Думки и пѣсни Амвросія Могилы. Харьковъ. 1839. Стр. vii и 204. Цѣна 1 р. с., съ пересылкою 1 р. 25 к. сереб.

Выписывающіе всѣ три изданія разомъ за пересылку платятъ только за 3 фунта.

2-

3 2044 014 7

A FINE IS INCURRED IF THIS BOOK IS NOT RETURNED TO THE LIBRARY ON OR BEFORE THE LAST DATE STAMPED BELOW.

5313228

OCT 2 '76 H
JUL 19 1976

WIDENER
WIDENER
MAY 10 2001
BOOK DUE
CANCELLED

